

Diumenge, 30 d'octubre de 2005

Ernest Benach

Realitats plurals en un projecte comú

El projecte comú no exigeix negar la pluralitat, ni el manteniment d'identitats diferenciades, que poden conviure sense conflicte i usar diferents llengües. Un argument que val per la UE tant com hauria de valer sense cap problema per l'Estat espanyol

Dimarts passat, gairebé sense adonar-me'n, vaig veure com l'esperit de l'Estatut, el que projecta el futur immediat de Catalunya, es creuava amb l'esperit que ha de projectar el futur d'Europa i, perplex per la coincidència, vaig comprovar que eren fills d'una mateixa circumstància històrica i, sobretot, que formen part d'una mateixa concepció de les institucions polítiques en el segle XXI.

Potser a la Península hi ha molta gent que no entén la proposta que vam aprovar a la cambra catalana i que hem portat a les Corts de l'Estat; hi veuen amenaces i fantasmes. Però en el marc europeu, en els camins que està dibuixant Europa després del «no» francès i holandès al tractat constitucional europeu, el nou Estatut no només hi encaixa, sinó que, fins i tot, té encara més sentit.

Barcelona era la seu de la 9a assemblea plenària de la Calre (la Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals d'Europa), que agrupa 74 parlaments de vuit estats de la UE que presenten, en major o menor grau, una certa descentralització legislativa: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Finlàndia, Espanya, Itàlia, Portugal i el Regne Unit. Tancàvem un any de molta feina, en què el nostre Parlament ha exercit la presidència de l'organització.

Acabàvem d'aprovar la Declaració de Catalunya, document que apuntava línies de treball per al pròxim any i descrivia el context en què havíem situat l'organització després de 12 mesos d'activitats, molts contactes i moltes noves vies obertes en la implicació dels parlaments regionals en el projecte de construcció d'Europa i en el reconeixement de tot allò que representem.

Coincidíem que les pròximes passes del procés de construcció de la UE, el camí per superar l'actual situació de bloqueig, connectar amb els ciutadans i aplicar d'una vegada per totes, de forma eficient, el principi de subsidiarietat, comporten tenir en compte les realitats regionals, no merament com a subestructura dels Estats, sinó com a nivell politicoadministratiu amb dinàmiques pròpies.

Més enllà de criteris polítics, és un plantejament d'efectivitat i eficàcia. És inevitable adaptar les dinàmiques de la UE a les realitats regionals, que són plurals, però que estan connectades, i assumir que Europa no és una gran piràmide sinó una gran i complexa xarxa on tots som importants, on tots estem relacionats, units

sense ser només un, diferents, però amb un projecte comú.

En aquella assemblea plenària de dimarts, els presidents dels lantag de Baden-Württemberg i Kärntner, els dels consells regionals de la Toscana i la Llombardia, el del Parlament d'Escòcia i el del de Flandes, la presidenta del Parlament d'Euskadi i tants altres, entenien sense cap problema que representem realitats diferenciades, amb identitats pròpies, amb projectes compartits que sobrepassen les fronteres estatals i, tots junts, amb un somni comú: una Europa on les persones visquin millor.

Em vaig adonar que aquell plantejament que altres europeus veien amb tanta normalitat, que compartien al peu de la lletra, ha estat agressivament rebutjat per una part molt sorollosa de la societat espanyola des del 30 de setembre passat.

I jo, cada cop més conscient de la coherència europea, moderna i democràtica de la proposta estatutària de Catalunya, els podia explicar amb veu alta i clara que precisament el nostre Parlament, ple d'història, era dipositari de la representativitat d'una nació que mai ha renunciat a la seva identitat, però tampoc a la col·laboració entre els pobles; som una nació que comparteix el somni europeu sense renunciar a la defensa de les realitats pròpies. Som solidaris, però som nosaltres, no pas el que altres ens diguin que som.

Els representants dels lantag d'Alemanya i d'Àustria, on hi ha una concepció més federal que la que presenta fins ara l'Estat espanyol, ens remarquen els seus exemples. Com ara el de Baviera, que forma part d'una federació voluntària dels estats alemanys i que es declara en la seva Constitució part d'una Europa unida, compromesa amb els valors democràtics, constitucionals, socials i federals, així com amb els principis de la subsidiarietat, que salvaguarden la independència de les regions i asseguruen la seva implicació i participació en les decisions europees.

Units però no únics, pluralitat d'identitats en un projecte comú. Quan vam cloure definitivament aquest any de presidència de la Calre, l'esperit de la proposta del nou estatut apareixia imparable en els seus objectius, perquè respon als nous temps que vivim. Posar-hi traves és posar traves no només a Catalunya, sinó al mateix futur de l'Estat espanyol. Europa ho ha après amb un retard indefinit del projecte de tractat constitucional, amb la constatació que la UE no pot ser només cosa d'estats i d'arquitectures burocràtiques, ha de ser també l'Europa dels pobles, l'Europa de les persones.

El projecte comú no exigeix negar la pluralitat, ni el manteniment d'identitats diferenciades, que poden conviure sense conflicte i usar diferents llengües. Només cal trobar els punts d'acord i respectar la llibertat de les parts. Un argument que val per la UE tant com hauria de valer sense cap problema per l'Estat espanyol. Ara toca comprovar-ho, veure si l'Estat espanyol és modern, lliure, europeu. Un repte prou interessant, que en funció de la seva resposta marcarà el nostre futur d'una manera o d'una altra.

(Article publicat a *El Punt* edició Barcelona)